

V Ljubljani, v petek, 26. maja 1911.

Leto XXXIX.

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " 13.—
za četr leta " 6·50
za en mesec 2·20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " 12.—
za četr leta " 6.—
za en mesec " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1·90

SLOVENEC

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vrčajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6. —
Avstr. poštna bran. račun št. 24.797. Ograke poštné
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Kako propada naš ugled na Balkanu.

Naša država za svoje podanike v inozemstvu tako slabo skrbi. To čutijo naši ljudje, ko iščejo kruha v Nemčiji in to prav dobro znajo tudi naši izseljenci v Ameriki. Naš stari greh, birokracij se zove, zavira tudi delovanje naših zastopstev v inozemstvu. Stara stvar, ki jo priznavajo tudi prizadeti činovniki sami, a kdo naj poseže v to birokracijsko gnezdišče. Nihče nima srčnosti. Mislil bi kdo, da je boljše v Turčiji, kjer ima osobito naša trgovina velike koristi, a temu nikakor ni tako. Neka dunajska revija objavlja carigradske pismo nekega Maksa Schlossa, dne 16. aprila t. l. ki bo gotovo zanimalo našo javnost.

Schloss piše med drugim:

Avstrijski cesar je rekel leta 1897. nekemu českemu poslancu: »Prišli smo tako daleč, da nas svet zasmehuje.« Osebno čutim, kako da je ta izrek resničen, ko potujem po Orientu. Kje je Avstro-Ogrska in kje se že nahajajo druge države. Če primerjam, razvidimo, da izpade primera za nas zelo neugodno. Pripravlji se v katerokoli pristanišče, kaj zagledaš? Nemško zastavo nemškega konzulata, ki je navadno tako nastanjen, da ga moraš videti. Če to ni mogoče, ti zastopnik Nemčije gotovo stanuje na najuglednejši ulici. Avstro-ogrski konzulat ti je gotovo skrit v kaki stranski ulici, da ga gotovo ne najdeš, če ga iščeš. Nemški konzul reprezentira, avstro-ogrski le uraduje, tako se razločujeta avstrijski in nemški konzul. Če le more, odklanja naš konzul obisk domačih vojnih ladij; ker bi bil prisiljen sprememati in přejati veselice. Ako se takega obiska ne more drugače znebiti, ti poroča o kaki kugi, da se obisk domačih vojnih ladij odpove. Zanj in za njegov mošnjiček je to dobro, a slabo za ugled naše monarhije.

Orientalcu imponira predvsem zunanjji lesk zastopnika države. Kjer ga ni, izgubi ugled tudi država, ki jo zastopa. Nemčija je dobro razumela to orientalsko slabost in jo izrabila zase. S svojimi železnicami je gospodarsko osvojila Malo Azijo. V Aleksandretti se gradi že drugi Hamburg, kjer se osredotočujejo nemški trgovci. Napreduje

prav povsod tudi italijanska trgovina. Smotreno jo podpira in pospešuje italijanska vlada, ki povsod ustanavlja italijanske šole. Poleg francoščine čuješ povsod italijanščino, kar je tudi lažje, ker še izza zlate dobe Benetk obstajajo med Turčijo in Italijo nevidne vezi. V vzhodnem Sredozemskem morju križajo vsako leto mogočna italijanska brodovja, ki so vedno dvakrat ali trikrat močnejša kot naša in ki redno priplovejo v turška pristanišča teden pozneje, ko jih zapusti naše vojno brodovje. Orientalec to vidi, primerja in da prednost Italiji.

Če bi naši diplomati razumeli svojo nalogo, bi se ta razloček lahko omilil. A kako postopajo naši diplomati, nam kaže sledeči dogodek, ki se je pripeljal v Carigradu in ogorčil avstrijsko carigradske naselbino. Začetkom aprila se je naznanilo v Carigradu, da priplodeva naša križarica »Admiral Spaun«. Naša carigradska sekacija mornariškega društva, ki šteje 300 članov, je sklenila, da prirede v našo kolonijo na krovu »Admiral Spaun« častnikom in mornarjem na čast veselico. Taka prireditve, h kateri se tudi vabijo zastopniki oblasti in drugih kolonij, zelo dvigne ugled prizadete države. Ker je carigradske poslanik pokrovitelj sekცije, ga je prosil predsednik, bančni ravnatelj Steiner, naj dovoli veselico. Drugod bi se taka stvar rešila s priprostim obiskom, a carigradske poslanik je zahteval pismeno vlogo službenim potom! To je trajalo precej časa in končno je odgovoril poslanik, da nima časa s tem pečati se in naj se zato še počaka. Končno je poslanik izjavil, da veselice ni treba, ker je program za častnike križarice »Admiral Spaun« že določen. Poslanik ni hotel, da bi se sestali mornariški častniki z avstrijsko kolonijo, ki se mu zdi premalo nobel.

Za naše gospodarske koristi se carigradske poslanik prav nič ne zanima, dasi prebiva v Carigradu 12.000 naših državljanov. Diplomati občujejo le z diplomati. Z ravnatelji dunajskih bank v Carigradu niti ne občuje; dasi jih z razprostrtnimi rokami sprememajo nemški in angleški diplomati, seveda še ljubeznevi so s svojimi podaniki. Nemški poslanik se naravnost navdušeno poteguje za nemške državljanje. Uspehi so zato tudi veliki, kar se kaže osobito na gospodarskem polju. Avstro-ogrski poslanik se zavzame za podjetje kakega našega državljanja le, če mu zgoraj ukažejo in se prav nič ne zanima za gospodarske koristi avstrijskih po-

danikov. Zastopnikom drugih držav prepušča skrb za svoje gospodarske koriste, česar se tudi tako poslužujejo, da izgublja naša monarhija vedno več trgov. Pregovor: »Austria erit in urbe ultima« se gotovo kmalu dobesedno izpolni, če ne bo kmalu merodajnih krogov srečala pamet, ki jo zelo, zelo potrebujejo!

Izprememba uprave.

Cesar je izdal lastnoročno pismo, s katerim naznana, da sta gospodarski in duševni napredki razširila delokrog državnih dolžnosti in da to nalaga veliko dela oblastim. Cesar izraža željo, da se državna uprava in uprava dežela in drugih avtonomnih oblasti času primerno preosnuje, da bo napredovala in da bo kos vedno večjim potrebam prebivalstva. Reforma naj se v prvi vrsti izvede pri naučni in finančni upravi tako, da bosta sodelovali znanost in praksa. Cesar zato imenuje posebno komisijo, ki se bo morala pečati s preosnovno uprave in sicer tako, da postane kolikor mogoče priprosta in poceni, da se znižajo upravni stroški. Komisija bo morala cesarju poročati o svojih konferencah. Cesar je že tudi imenoval člane komisije. Predsednik je baron Schwarzenau, podpredsednik tajni svetnik grof Pace. Listi pozdravlja cesarjev ukaz in žele, naj bi upravna komisija hitro poslovala. Naglašajo, da dela avstrijska birokracia drago in slabo. Večiko preveč se piše. Rešuje se počasi. Stika med uradni in praktičnim življnjem ni. Vsaka velika trgovina ali obrat bi faliral, če bi tako posloval, kakov posluje birokrati šmel. Podprtanjena podjetja, ki so prej prinašala ogromne dobičke, postanejo pasivna pod državno upravo. Pričenjajo se prelagati akti in odgovornost. Prodaja kakega metlinega ročaja, ki je last crarja, povzroči več pisarij, kakor prodaja kakega veleposestva. Naše državne železnice prinašajo 2·45%, pruske pa 5·94%. Naglašati moramo, da uradniške organizacije same zahtevajo, naj se služba modernizira. Listi glede na uspeh, ki ga bo doseglia komisija, sodijo zelo skeptično in izražajo bojazen, da bo vse delo pri zeleni mizi brezuspešno.

Tudi v armadi se jasni.

Naši armadni krogi dolgo časa niso hoteli pripoznati potrebe, da je nujno potrebno, da znajo častniki popolnoma

jezik svojega moštva. Tisti, ki so služili pri vojakih, znajo, kako da trpi mnogokrat vojaška izobrazba, ker častniki, ki izobražajo, ne znajo občevati v trgov. Pregovor: »Austria erit in urbe ultima« se gotovo kmalu dobesedno izpolni, če ne bo kmalu merodajnih krogov srečala pamet, ki jo zelo, zelo potrebujejo!

Rusija zagrozila Turčiji.

Ruska vlada je po svojem poslaniku Čarikovu posredovala v Carigradu, da ni prav, ker zbirja Turčija ob črnogorski meji tako velike vojaške čete. Rusija smatra ta korak Turčije za nevaren miru, ker najmanjši dogodek ob meji lahko povzroči konflikt. Od Turčije zahteva izjavo, da želi mir s Črnogorom. Kakor znano, traja albinska vstaja pravzaprav že dve leti. Srbi in Črnogorci simpatizirajo v vstaši in bili že priskočili vstašem z orožjem na pomoč, če bi ne bila Rusija na nje pomirjevalno uplivala. Zavetje imajo albinski vstaši v Črni Gori. Turčija je zato koncentrirala ob črnogorski meji veliko vojakov. Črnagora ne more zbraniti, da bi črnogorski prostovoljci ne pomagali vstašem. Razmere med Turčijo in Črnogorom so res zelo napete. Sam turški zunanjji minister izjavlja

LISTEK.

Josip Vandot:

Vitranc.

Pripovedka iz davnih dni.

(Dalje.)

Elza je tlesknila z rokami. Pohitele je k materi in ji je pripovedovala vsa vesela: »Breznikov stric mi prinese planinko. Veste, tisto mi prinese, ki ima trideset lističev in zlato krono. Oj, pa jo bom gledala in se bom smejala.«

»Pa če ti res prinese?« je podražila mati. »Pravijo, da se težko dobti tista planinka, ker se skriva človeškim očem.«

»A Breznikov stric jo gotovo najde,« je trdila Elza. Stopila je spet h kmetu in ga je vprašala vnovič: »Pa mi res prinesete tisto planinko?«

Posemejal se je Breznik in odgovoril: »Zagotovo jo poiščem. Kar brez skrb bi bilo!«

»Ali vidite?« se je obrnila sreča Elza k materi. »Ali čujete Breznikovega strica?«

»Čujem,« je dejala mati in se je obrnila, da odide nazaj na pot. »Veš, Elza, čas je, da greva domov. Vsak čas bo poldne.«

Elza je že hotela pohititi za njo. A obstala je in se je nečesar domislila. Obrnila se je k Brezniku. »Kaj pa dela vaša Jelica, stric Breznikov?« je vprašala. »Veste, že dolgo je nisem videla.«

»Kože pase tam na Brdih,« je odvrial Breznik. »Čuj, saj se slišijo zdaj že zvonci.«

Posluhnila je Elza za hip. Tedaj pa je slišala tih, pritajeno zvončljaj, ki je prihajalo sem iz gostega grmovja strmih Brdov. Lepo je bilo tisto zvončljajanje in prijetno. Včasih se je zaslišal tudi glas male pastirice, ki je klicala živino.

»Hej, rogačica! Ne hodi dol! Tam je tema,« se je čulo prav natanko sem na polje. Potem pa je bilo vse tih. Le zvonček je zacingljal in je kmalu umolknil. A dolgo ni vladala ta tišina. Kmalu se je začul srebrni glas pastirice, ki je pela lepo in brezskrbno pesem. Veselo je bilo malo Jelici pri srcu, pa je prepevala kot jutranji zvonček. Takrat se je pa začulo tudi pasje lajanje in visoko tam na gorah je počil strel. Odmeval je daleč v dolino in se je čul prav razločno. Zasledili so pa grajščakov psi velikega jelena in ga pregnali iz skrivnega zavetišča. Zasvetile so se grajščaku oči. Puška je počila; visoko je poskočil jelen in se je zgrudil na tla. Njegova kri pa je

močila zeleni mah in je poškropila bele, nedolžne gorske rože.

Elza je stekla k materi. Poslovila sta se nato od kmetov in kmetic in sta spele preko polja proti gradu, ki se je dvigal ponosno in krasno tam na strmih Pečeh. Dolgo so zrli vaščani za njima in jima klicali v slovo. Ej, tako je plemenita grajščakinja in takoj je dobra njena hčerka! A, grajščak, grajščak! Zakaj more biti tako zloben in hudoven poleg teh dveh angelov?

Zmigavali so kmetje z glavami in niso mogli umeti, zakaj more biti grajščak tak. Zrli so proti gradu in so pozabili na delo. A vzdramil jih je valpet, ki je zavihtel palico in je zaklical: »Kaj zijate in držite roke navzkriž! Da bi vas! ...«

Zavedli so se tlačani in so se sklonili hitro k tlotu. Pričelo se spet delo. Padalo je žito; snop za snopom se je dvigal za njim. Bliskali so se srpi in kose v vročih solnčnih žarkih. Znoj se je zasvetil na obrazih in je curljal v velikih sragah črez lica. — Veselo je vihtel Breznik koso. Veseli misli so mu polnile dušo in še mar mu ni bilo žarečih žarkov, ki so ga pripeljali. Radost mu je sijala iz oči, in kako tuči ne? Ej, mala Sneguljčica tako rada kramlja z njim in je tako velika prijateljica njegovi Jelici. A s komur govori ta dobra in zlata deklica, vsak

mora biti radosten, in žalost ne more k njemu. — Breznik je nehal kosit. Dvignil je koso, potegnil izza pasa brus in je pričel brusiti mokro koso. Pri tem pa se je ozrl visoko na Kraljevi vrh, ki se je dvigal pred njim. Skoraj do vrha je bil poraščen s temnimi smrekami; le visoko tam gori so strmele ozke, razdrte skale. Belil se je dolgi, široki plaz in črnala je Velika lopa, bivališče zmaja Vitranca.

Zganil se je Breznik in se je domislil zmaja. Kaj pomeni njegov prihod? Ali je nesreča za kmeta? Ali je nesreča za gospodarja? Glej, toča ne more pobiti lepega žita, ker bo kmalu spravljeno po varnih kozolcih. Ali pride povodenj? Ali pride lakota in kuga? Morda pa prihrumi divji Turek in razruši z ognjem in mečem mirno gorsko domačijo?

Tako je ugibal Breznik, a ugibal je zaman. Ničesar ni mogel uganiti. A tesno mu je bilo pri srcu, ko je mislil na zmaja. Temne slutnje so mu napolnile dušo, in zdelo se mu je, da ga zadele nekega dne nesreča, bridka nesreča. A kakšna bo tista nesreča, tega si ni mogel razložiti. — Zmračilo se mu je čelo, in da bi pregnal mučne misli, je pričel vihteti koso, da je padalo žito v gostih šopih.

V tem se je oglasilo na Brdih srdo pasje lajanje. Začuli so se glasni

po "Neue Freie Presse", da zavzema Crnagora stališče, ki je pod vsako kritiko. Listi poročajo, da je Rifaat paša odgovoril ruskemu poslaniku, da bi bilo bolje, če bi Rusija opomnila Črno-goro, da se drži neutralnosti. Črnomorski kralj Nikolaj je izjavil italijanskemu poslanku baronu Squittiju, da mora Crnagora gledati na koncentracijo turške armade ob črnomorski meji storiti potrebne protiodredbe. Turški krogi so zelo nevoljni, ker je Rusija tako odločeno nastopila. »Zeit« poroča, da so avstrijski diplomati zaradi nastopa Rusije v Carigradu neprijetno zadevi in sodijo, da hoče Rusija zopet dvigniti svoj ugled na Balkanu. Tudi v Berolini je ruski korak presenetil nemške diplome. Beroliničani izjavljajo, da je Rusija preodkrito nastopila kot zaščitnica malih balkanskih državic. Priznavajo, da je napravila Turčija s svojim nastopom nesproti Črnigori napako, a ostrega nastopa Rusije ne odobravajo in se mu čudijo. Londonski "Daily News" smatra ruski nastop v Carigradu kot ultimatum. List poroča, da sodijo v Carigradu, da postopa Rusija proti Turčiji dogovorno z Anglesko.

Medtem, ko je tako ostro nastopila Rusija v Carigradu, dohajajo vedno nova poročila o bojih med Turki in albanskimi vstaši, ki se jim je pridružilo tudi nekaj sto Italijanov, dasi je izostalo tako šumno napovedanih 10.000 Garibaldincev. Turki sicer poročajo o svojih zmagah, a dejansko se jim zelo slabo godi, tako slabo, da se je poveljnik turške armade Sefket paša hotel že dvakrat usmrtil. Mož je namreč obetal, da kmalu zadusi vstajo, a tako hitro, kakor je misli, to le ne gre.

Nove brambne postave.

Ustava sodišč.

Spošno bodo sodila vojaška sodišča le aktivne vojake. Razdeljena bodo v armadna, mornariška in deželnobrambena sodišča.

Kot armadna in mornariška sodišča bodo funkcionala brigadna in zborna mornariška sodišča, divizijska in admiralska sodišča in najvišje vojaško sodišča. Deželnobrambovska sodišča bodo: brigadna, divizijska in najvišje deželnobrambovska sodišča. Brigadna sodišča so slična okrajnim, divizijsko sodišče I., najvišje sodišče posluje kot druga in zadnja instanca pri prizivih in ničnostenih pritožbah.

Neodvisnost sodišč.

Sodišča in vojaški sodni organi so neodvisni glede na sodne poizvedbe in glede na razsodbe, odgovorni zgolj postavi. Prepovedano je spajati sodno oblast z delovanjem obtožnega zastopnika.

Kdo določi kazensko zasledovanje?

Kazensko zasledovanje ukaže brigadni, oziroma divizijski ali zborni poveljnik.

zvonci, kakor da bi bežale splašene koze. Breznik je dvignil glavo in je poslušal. Lajanje je potiabilo za hip. A takrat se je začul obupen glas, ki je klical na pomoč.

"O, oče! ... Za božjo voljo ... oče!"

Breznik se je zdrsnil; kajti spoznal je glas. Njegova hčerka, njegova Jelica je bila, ki je klical na pomoč! Bože mili, kaj se je zgodilo z njo? Kakor okamnel je stal Breznik sredi njive, in kosa mu je zdrknila na tla. Pasje srdito lajanje se je ponovilo in glas, ki je klical na pomoč, je postal še obupnejši.

Takrat pa se je zganil Breznik. Kakor jelen je zdiral preko njive in dalje po širokem travniku. Zaman je klical za njim razsrjeni valpet; Breznik ga ni slišal. Čul je samo obupni glas svoje hčerke, ki ga je klical na pomoč. Zato pa je hitel in se še oddahniti ni utegnil. Preskočil je ozko Rojico in hitel do Save. Prebredel je deročo vodo in je dirjal potem v velikih skokih po hribu navzgor. Grmovje ga je opraskalo po licih in rokah in mu je razdrapalo obleko; a on ni čutil tega. Vedno bližje je slišal obupni glas svoje hčerke, in hvala Bogu! Razgrnilo se je grmovje in stopil je na širno trato. Zagledal je Jelico, ki se je stiskala k skali. Vila je roke in je jokala in kricala. Sredi trate je ležala lepo rejenja, velika koza s preigranim vratom. Kraj grmovja pa je zagledal grajčkovega lovskega psa, ki je bil velik in močan kot medved. Ravno se je bil zagnal v drugo kozo, in njegovi ostri zobje so se zasadili ubogi živali v vrat. Zameketala je koza in se je hotela vzpeti; a pes jo je podrl na tla in grizel, da je brizgala kri okrog njega.

(Dalje prih.)

Sestava vojnega sodišča.

Sodišče prve instance se naziva vojno sodišče. V njem so en častnik juštne službe kot voditelj razprave, nadalje dva, oziroma štiri častniki. Najvišji med njimi posluje kot predsednik. Predsednik in prisledniki se določijo naprej vsako leto. Pri sestavi liste se morajo ozirati na jezikovne razmire. Določene vrste se morajo držati izven v zelo nujnih slučajih, ko gre za to, da se dobri jeziku sposobni sodni dvor. Noben član vojnega sodišča, razven voditelja razprave, ne sme biti v nižji šarži, kakor obtoženec. Moštvo ne bo več prideljeno kot sodniki.

Sodni jezik.

Notranji in zunanjji uradni jezik je vedno službeni jezik. Vsa zaslišanja in ustna naznanila izven glavne ali vzklicne razprave se izvedejo v službenem jeziku. Če zaslišanec ne zna službenega jezika, se zasliši po tolmaču. Tolmač lahko izostane, če vsi udeleženci razumejo dotičen jezik. Tudi glavne in vzklicne razprave pri brigadnih in divizijskih sodiščih skupne armade, c. kr. deželne brambe in pri mornariških sodiščih se izvedejo vedno v službenem jeziku. Če obtoženec ne zna službenega jezika, se razprava izvede v njegovem jeziku, če spada jezik med deželne jezike in če se brez težave lahko pritegnejo obtožitelj, zagovornik in član vojnega sodišča, ki znajo dotični jezik. Če se razpravlja proti dvem ali več obtožencem, ki govore različne jezike, se mora razpravljati v službenem jeziku. Če obtoženec ne zna službenega jezika, se mora pritegniti tolmač, razven če znajo vse udeleženci obtožencev jezik. Obtožnica, razsodba vseh instanc z razlogi, kakor tudi z določbami in odredbami se izdajajo tistim obtožencem, ki ne zna službenega jezika in ki to zahtevajo. V inozemstvu se uporablja zgolj službeni jezik.

Zagovorništvo

se pripusča v najširšem obsegu. Kjer ni predpisano, da mora priti k sodišču obtoženec sam, ga lahko zastopa zagovornik. Pri glavni razpravi mora biti navzoč zagovornik, če gre za kazenski nad pet let. Tudi v drugih slučajih se mora dati obtožencu zagovornik, če to smatra kot potrebno poveljnik, voditelj razprave ali če prosi za to postavni zastopnik mladoletnega obtožence. Zagovornik se mora določiti v vseh ostalih slučajih, če to želi obtoženec. Zagovornik se izvoli ali se pa določi uradno. Prava ne veči zagovorniki smejo poslovati zgolj pri brigadnih sodiščih, pri višjih sodiščih zgolj, če to želi obtoženec. Zagovorništvo se pripusti že v poizvedovalnem postopaju.

Kot zagovorniki se pripuste aktivni častniki justične službe ali vojaškega stanu, za častnike drugih stanovskih skupin in za vojaške uradnike tudi aktivni častniki in uradniki lastne službene skupine, aspiranti vojaške justične službe, odvetniki in neaktivni častniki justične službe, če so vpisani v seznam zagovornikov.

Odklanjanje sodnih organov. — Preiskava.

Glede na odklonitev sodnikov, obtožitelja in pristojnega poveljnika so merodajna bistvena določila civilnega kazenskega reda. Preiskava se izvede tudi splošno po vzorcu civilnega sodnega reda.

Svarilni in preiskovalni zapor.

Obdolženec se lahko odvede v svarilni ali pa v preiskovalni zapor pod pogoji, ki so slični določilom civilnega kazenskega reda. Aretiranec mora biti zaslišan v 24 urah in se mu mora naznamiti, da se lahko pritoži. Svarilni in preiskovalni zapor se mora tako izvesti, da ne trpi obdolženčev čast in se mora takoj preklicati, če odpadejo predpogoji. Odpust iz svarilnega in preiskovalnega zapora proti kavciji ni dopusten. Preiskava se mora zaključiti, ko se doseže njen namen, in sicer se preiskava ustavi ali pa dvigne obtožba s tem, da se obdolženec izroči obtožba ali da se obvesti o njej.

Glavna razprava.

Vojno sodišče razsodi, ko zasliši tožitelja, obtoženca in njegovega zagovornika ustno in po neposrednih dokazih. Glavna razprava mora biti proti ničnosti javna. Javnost se sme omejiti zgolj z ozirom na naravnost, javen red, na varnost države in z ozirom na vojaške službene koristi. Javnost se sme tudi izključiti zaradi napadov na čast ali zaradi izsiljevanja, v interesu časti in dobrega glasu razjaljenca ali zasebnega udeleženca, če so s tem vse stranke zadovoljne in če pritrdi vojno sodišče. Obtoženec sme zahtevati, da prisostvujejo razpravi trije njegovi zupniki.

Omeji se to zgolj, če to zahteva potreba, da se skriva vojaške tajnosti. Ob tajnih razpravah lahko sodišče naloži navzočim dolžnost, da molči o tem, kar čujejo.

Predsednik. Voditelj razprave.

Predsedniški posel, določen v civilnem sodnem redu, je razdeljen pri vojnem sodišču na predsednika in voditelja razprave. Predsednik mora skrbeti za disciplino in red. Razpravo vodi voditelj razprave po načelih civilnega postopanja. Obtoženec lahko na kako vprašanje ne odgovori. Obtoženec, oziroma njegov zagovornik, ima zadnjo besedo.

Razsodbe. Pritožbe.

Vojno sodišče ima veliko pravice omiliti kazni. Pomilovanje je, izvzemši sodb prvega sodišča in sodb v vojski, pridržano cesarju. Razsodba se mora objaviti v javni sodni seji. Obtoženec se mora poučiti o pravnih lekih, ki so: pritožba, priziv in ničnosta pritožba, izredna ničnosta pritožba, da se varuje postava, zahteva, da se obnovi kazensko postopanje in popravek.

Stroške

sodnega postopanja nosi država. Izvzeti so stroški za izbranega zagovornika in zastopnikov prizadetih oseb. Aktivni vojaki kot zagovorniki ne dobre nobene odškodnine, ker morajo zagovarjati na ukaz ali pa v službi kot tovariš.

Cesarjevo zdravstveno stanje.

»Reichspost« poroča, da se cesar odpelje z dvornim vlakom iz Gödöllő na navadnost na Dunaj 27. t. m. Cesarjevo bivanje v Gödöllő žal ni izboljšalo cesarjevega bronhialnega katara, nasprotno, katar se je še poslabšal. Stanje cesarjevo sicer ni tako, da bi prezročalo skrbi, a visoka starost in lanska pljučnica zahtevata, da so previdni. Ko se cesar preseli v Lainz, ga bo redno obiskaval profesor dvorni svetnik Neusser, ki je ostal v Budimpešti. Poroča se tudi, da cesar že osem dni ni zapustil gödöllškega gradu.

»Korrespondenz Wilhelm« potrja, da se bo cesar nastanil v vili Hermes v Lainzu, dokler ne odpotuje v Iši. Slabo vreme letošnjo pomlad je povzročilo, da ni mogel cesar tako izrabiti najboljšega zdravila pri katarih, sveži zrak. Cesarev osebni zdravnik dvorni svetnik dr. Kerzl je cesarju priporočal, naj v Lainzu pazi nase in naj ne dela z naporom. Cesarev razninski slavnosti junija ne bo udeležil.

Cesar se ne pelje v Trst.

Cesar se ne bo udeležil slavnosti dne 24. junija v Trstu, ko bodo izpuščeni v morje prvi avstrijski dreadnought »Viribus unitis«. Zastopal ga bo prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand.

Dnevne novice.

+ Ljubljanska okolica za dr. Ivana Šusteršiča.

Po vsej ljubljanski okolici je veliko navdušenje, da je zopet prevzel kandidaturo v tem okraju voditelj Vseslovenske Ljudske Stranke dr. Ivan Šusteršič. To sta zopet pričala včerajšnja shoda S. L. S. na Lipoglavu in Sostrem. Na stotine volilcev je na teh shodih z navdušenjem odobravalo izvajanja dr. Ivana Šusteršiča, ki je v ognjevitih besedah razkrinal nasprotno stranke in proti razdirajočemu nihilizmu nasprotnikov kazal na delo in vspelje S. L. S. Na Lipoglavu je predsedoval shodu dež. poslanec Košak ter se je na predlog domačega župnika g. Solarja, soglasno odobrila kandidatura dr. Ivana Šusteršiča. V Sostrem je predsedoval veličastnemu shodu domači g. župnik Mole, navzoča sta bila tudi župana Korbar in Dimnik in je shod tudi tu se soglasno izjavil, da hočejo okoličani uglednega voditelja S. L. S. dr. Ivana Šusteršiča za svojega zastopnika.

+ Socialnodemokratični shod na Dobrovi pri Ljubljani — manifestacija za S. L. S. Kdo bi si mislil, da bodo socialni demokrati tudi v dobrovski mirni dolinici poskusili svojo srečo! Prišli so štirje sodruži na praznik Vnebohoda na vse zgodaj, že ob 7. uri zutraj, da nihče izmed gg. duhovnikov ne bi mogel blizu. Agitirali so, vabili ljudi in dobrovski volilci so se odzvali temu vabilu. Do 300 ljudi se je pri Grgcu nabralo, seveda ne socialnih demokratov, ampak zvestih pristašev S. L. S. Na shodu smo opazili č. gg. dr. Jakoba Kotnika in dr. Gvido Ranta. Sodrug Kočmar je razlagal srčne bolečine socialne demokracije, apeliral je na zdrav ljudski razum, da naj voli dne 13. junija po svoji pameti. Volilci so se izrekli, da bodo po pameti

volili. Burno pozdravljen je prosil za besedo franciškan dr. Gvido Rant. Med neprestanim odobravanjem je pokazal grehe in hinavščino socialne demokracije in jo zagotovil, da naj pri bodočih volitvah Anton Kristan ne računa na glasove volilcev dobrovške župnije, kar so pričajoči z nepopisnim navdušenjem sprejeli na znanje. Z živio-klici na našega poslance dr. Šusteršiča so se volilci mirno razšli, sociji so pa še nadalje mirno premisljevali svojo blažajo. Tako se je vršil impozantni shod S. L. S. pod predsedstvom socialnih demokratov na Dobrovi. Pa naj še kdaj trdi, da se na svetu ne gode čudeži!

+ V Št. Vidu pri Zatičini je včeraj popoldne bil po službi božji volilni shod. Volilcev se je zbral veliko število, tako da so napolnili popolnoma spodnje prostore v kapelji. Gospod komerčni svetnik Povše je kot kandidat razvil program S. L. S. in pojasnil dosedanje delovanje njenih poslancev na Dunaju v korist kmečkega stanu. Po dve uri trajajočem govoru je dal predsednik kandidaturo gospoda svetnika Povšeta na glasovanje, ki je bila soglasno sprejeta.

+ Shodi v novomeškem okraju. V Mirni peči je bil v nedeljo shod po rani maši. Znamen trem mirnopeškim sitnežem sicer shod ni ugajal, in so hoteli nekaj nagajati, ko so pa videli, da se jim ogromna množica zborovalcev samo posmehuje, so jo odkurili in od daleč opazovali shod. Govor kandidata Ev. Jarca je bil sprejet z odobravnjem in 250 mož je sprejelo njegovo kandidaturo z navdušenjem. — V Bršljinu je bil ob treh volilni sestanek za železničarje. Vodil ga je gospod Koleša. Zborovalci so sprejeli z odobravanjem izvajanja kandidata E. Jarca. Usianovila se je obenem plačilica »Prometne zvezze«, ki steje že 24 članov. Ob štirih pa je bil izvrstno obiskan splošen volilni shod, ki ga je vodil gospod župan Vintar. 250 mož je z navdušenim pritrjevanjem dokazalo, da jim je govoril gospod kandidat iz sreča. Gospod kaplan Trškan je izvrstno pojasnil pomen volitev in na njegovo poziv je bila kandidatura soglasno sprejeta. Proti si ni upalo glasovati tudi par novomeških liberalcev ne, ki so bili pri shodu.

+ Zopet po kostanj v ogenj? V »Učiteljskem Tovarišu« od 19. maja piše Gangl o novih vojaških predlogah. Pod črto pravi: »Seda je lahko informujemo ljudstvo o novih vojaških zakonih.« — Državnozborske volitve se bližajo, Gangl bo s svojim namigovanjem zopet koga spravil v nesrečo. V deželnem zboru pa bo zahteval poviška učiteljskih plač od — poslancev S. L. Lj. Stranke. Ce nas ob volitvah ne poznate, pustite nas pri miru tudi v deželnem zboru. To bi bilo vsaj dosledno!

+ Denunciranje vsevprek. »Učiteljski Tovariš« protestira, ker zahteva ljudstvo, da se prestavi neka jutrovska učiteljica. Ljudstvo plačuje, ljudstvo ukazuje. To naj pomni liberalno glasilo. Vsi protesti in vse denunciacije ne bodo pomagale. Ljudstvo bo porazilo vsakega, kdor ne pojde z njim. Povemo pa še: Ena beseda zadnjega Slomškarja ima več upliva in veljave pri vseh korporacijah in oblastnjah v deželi kot sto in sto vaših protestov v »Tovarišu« in kot vsa vaša »veličastna« zborovanja. Za pošteno slovensko ljudstvo ostanete trikrat prečrtane ničle. Res ne preostane vam drugega kot tolažba na boljšo liberalno bodočnost. A ta je š

silu, če žudi z obstrukcijo, izposlujejo, da se predloga resi že v julijskem zasedanju tako, da se ustanovi laška kulteta v Trstu.

— **Državni zbor** bo sklican na kratko 14dnovno zasedanje dne 11. julija, nakar bo zasedanje zopet odgovreno.

— **Dolenjski učitelji, pozor!** Na binkoštni torki bode zborovala v Dorepoljah dolenjska podružnica Slomškove zveze. Natančni spored se objavi kasneje. Tovariše, ki se udeleže zborovanju, prosim, da mi po dopisnicu nazzanijo svojo udeležbo, da vem potrebujo ukreniti radi obeda. — Iv. Štrukelj.

— **Volilni shod v Hinjah.** Preteklo nedeljo, 21. t. m., je bil pri nas volilni shod, katerega se je udeležilo čez 300 zavednih mož. Govorila sta poslanca g. Fr. Jaklič in novoizvoljeni g. Iv. Vehovec. Z zanimanjem so poslušali temeljite govore g. Jakliča in z veseljem so poslušali prvič svojega župana-poslanca g. Vehovca. Gospod Vehovec nas je naravnost navdušil s svojim nastopom in z jedrnato proučenimi mislimi in načrti, ki jih bo on tudi gotovo izpeljal v blagor tako zapuščene Suhe Krajine. Po predsedniku Jaki Zoretu izrečenem zaupanju in dolgotrajnem odobravanju je domači kaplan polagal na srce gg. poslancema prošnjo za vpeljavo Suhih Krajini toliko potrebnega vodovoda. Nato se je zaključil shod v splošno zadovoljnosten s sklepom, da nihče ne voli drugega za državnega poslanca, nego g. Frana Jakliča, nadučitelja in deželnega poslanca v Dobropolju.

— **Mlekarski zadrugi v Logatcu** je dovolilo c. kr. poljedelsko ministrstvo prispevka 6000 K za hladilne naprave.

— **Za deželnega živinozdravnika v Vipavl** je imenovan Andrej Poberaj.

— **Izboljševalna dela pri Logatcu.**

V občini Dol. Logatec se bo izboljšalo 284 ha pašnikov za travnike in 140 ha travnikov, ki so posebno kameniti in do sedaj brez vsake koristi, za gozd. Dalje se bo v tem ogromnem okolišu zboljšalo 25-8 km glavnih potov, ki vodijo v ondotne gozdove »Požganina«. Glavni požiralnik potoka Logašče blizu ondotnega kolodvora, takozvana »Jačka jama«, se bo od nanesnice in blata popolnoma osnažila. Pridobljeni material se porabi kot gnoj za travnike. Napravil se bo večji požiralnik, ki bo po predoru v zvezi z drugim požiralnikom. Deželni odbor je že sklenil svoj prispevek k tem za Logatec velepomembnim delom.

— **Avtomobilna vožnja med Logatem in Idrijo.** Ker so poskušnje z avtomobilom za prevažanje raznih rudarskih potrebščin od žel. postaje Logatec ugodno izpadlo, se je pričelo sredi tega meseca redno dovažanje. Kakor čujemo, ovirajo ta dovoz premnogi hudi ovinki, ozka cesta in drugi vozni promet; tudi za šoferja ni nikaka malenkost, na tej tako nevarni in ozki cesti voz voditi. Posebno naporno je za šoferja, ako mora dvakrat na dan v Logatec iti. Z eno vožnjo se pripelje toliko blaga, kolikor so preje trije navadni vozniki naložili. Lansko leto so se čuli glasovi, da se bode po privatnih podjetnikih tudi osebni promet z avtomobilom vpeljal, a sedaj je vse tiho.

— **Smrtna kosa.** V St. Jerneju na Dolenjskem je umrl 21. maja Vinko Tačkar. N. v. m. p.!

— **Umrla** je v Preddvoru mati gospoda Antona Ekarja, gospa Neža Ekar.

— **Promoviral** bo jutri na praški univerzi za doktorja medicine g. Franc Toplak.

— **Vinogradniški tečaj.** Kmetijska šola na Grmu priredi dne 9. in 10. junija dvodnevni vinogradniški tečaj s sledičim sporedom: V petek, 9. junija, od 2. do 4. popoldne: Najvažnejša poletna dela v vinogradu. Trtni škodljivci. — V soboto, 10. junija, od 8. do 11. popoldne: Zeleno cepljenje in ravnanje s cepljenimi trtami. Izbiro gumijevih trakov. Praktično razkazovanje zelenega cepljenja. Popoldne od 2. do 5. ure: Praktične vaje v poletnih delih v šolskem vinogradu v Cerovcih. Razkazovanje škropilnic in žveplalnikov. Vaje v zelenem cepljenju. — Oddaljennim in podpore potrebnim udeležencem s Kranjskega povrne ravnateljstvo stroške za pot, in sicer za železnico do Novega mesta in za prehrano 2 K na dan. Kdor se želi tečaja udeležiti ali pa s podporo tečaja obiskati, naj se priglasi do 6. junija pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu. O priliku tečaja se bodo razdelili med udeležence zeleni cepiči.

— **Sestanek absolventov grmske šole.** Na željo izraženo od raznih strani se priredi na Grmu tekom letosnjega leta sestanek nekdajnih učencev tega zavoda. Vse potrebne priprave za ta sestanek bo vodil poseben odbor iz nekdajnih učencev. Da se dobe potrebnih naslovi in da se določi naiprikladnejši

čas za ta sestanek, se vabijo že sedaj nekdajni absolventi, da prijavijo svoje naslove in svoje želje glede sestanka naravnost na ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu.

— **Demonstracije idrijskih dijakov.** V nedeljo, dne 21. t. m., se je vršila v Idriji jako lepa manifestacija Orlov idrijskega okrožja. Spored celega dne se je vršil nemoteno, saj je pa tudi umevno, da so liberalci molčali, kajti volitve so pred durmi. Dijaki pa, ki jim ni drugega mar, kot uprizanjati javne škandale, so izzivali z igrišča pod sv. Antonom z žvižganjem domov se vračajoče Orle. Ali je c. kr. rudniško ravnateljstvo dovolilo ta prostor dijakom za javno izvajanje, ali ga je dovolilo za igrišče? Kaj so jim bili Orli na poti, ko so korakali mirno po cesti, saj je cesta javna. Posebno pa dijaki naj bi raje vzeli knjige v roke, kakor pa ljudi izzivali, da ne bo vedno toliko dvojk koncem leta!

— **Slovenec umrl v Ameriki.** Dne 30. aprila je v Herminie, Pa., po dolgi in mučni bolezni umrl Martin Kaplja, star 50 let. Zapušča žaluočo soprogom in pet nedoraslih otrok. Pokojnik je bil doma iz Zaveršnika, fara Šmartno pri Litiji; v Ameriki je bival deset let.

— **Odlikanje orožniškega stražmostra.** V Lukovcu je pripel ritmojster Alfred Lelleck slovensko srebrno zasluzno svetinjo s križcem lukovškemu postajenacelu c. kr. orožniškemu stražmostru Antonu Bohte. Slavnosti se je udeležil kamniški okrajni glavar, več županov in uradnikov in orožniški ritmojster Alfred Lelleck. Po slovesni sv. maši je pripel na prostoro pred brdskim gradom ritmojster odlikanovancu svetinjo. Slavlje je zaključila slavnostna pojedina, ki se jo je udeležilo 58 oseb.

— **Požar na Brdu.** Minuli petek je začgal pet in pol letni posestnikov sin Franc Selan na Brdu, občina Zgornja Šiška, pod svojem očetu. Pod, nabasan sena in slame, je v dveh urah polnoma zgorel. Škoda znaša 3000 K. Mladi začigalec je že letos pred Veliko nočjo enkrat kuril pri očetovem podu, a takrat so ga še pravočasno opazili in preprečili nesrečo.

— **Kmetijsko predavanje.** V nedeljo dne 28. t. m. bode v Stari Loki predaval deželni sadjerejski instruktor M. Humek, in sicer od 3. do 5. ure popoldne o sadjarstvu, od petih dalje o čebelarstvu.

— **Iz blejskega kota.** V okrajni cestni odbor na Bledu so bili izvoljeni slediči: Dr. Janko Benedik kot načelnik, J. Markež kot podnačelnik, Janez Burja, Gabrijel Ferjan, Jak. Jan, Fr. Rus, J. Arh, J. Peterrel kot odborniki. Tako je padla zopet ena liberalna trdnjava in prešla v roke S. L. S. Edini liberalci J. Peterrel, ki je bil preje načelnik, bo samo še za spomin na stare liberalne čase. Prepričani smo, da bo novi cestni odbor bolj nepristransko izvrševal svoje dolžnosti, posebno tam, kjer so se sedaj zelo zanemarjale. Ribno je n. pr. brez cest. — Blejski grad se podira. Začele so leteti skale čez cesto v jezero in treba je bilo skrbeti, da se ne bi tudi sredi sezone, ko je vedno polno ljudi na tej cesti, valile navzdol po bregu. Zato razstreljavo nevarnejša mesta. Cesta je pregrajena na obeh straneh in silno zanimivi napis: »Wegen der Velse schprennen ist das Durchgang ferboten« brani ljudem prehod. Ljudje se drže te prepovedi, ker se že te nemščine vsak tako ustraši, da nazaj beži. Slovenski napis je boljši. — Našim somišljenikom nujno priporočamo, da zahtevajo v vsaki gostilni, v vsakem hotelu na Bledu »Slovenca«. Ob prički navedemo tudi imena onih gostilničarjev, ki imajo »Slovenca«.

— **Hrvatsko katol. akad. društvo** »Hrvatska« na Dunaju izbralo je na svoji letosnji skupščini dne 16. maja 1911 za letni semester slediči odbor: Predsednik Vlade Smolčić, stud. exp., podpredsednik Ivan Flegar, stud. med. vet., tajnik Šime Stojanović, stud. med., blagajnik Pavao Doko, stud. export, knjižničar Stjepan Pelz, stud. phil., gospodar Marko Bašić, stud. med.

— **Železniška tatova prijeta.** Iz Reke poročajo, da sta prišla v roke pravici tatova, ki sta že dalje časa na proggi Reka-Budimpešta kradla po osebnih vlakih potnikom denar in robe. Tatova sta 25letni Miroslav Jean iz Zagreba in 34letni Ivan Frigl iz Jesenic.

— **Slovenske poroke v Ameriki.** V nedeljo 7. t. m. se je poročil v slovenski cerkvi sv. Štefana v Čikagi, Ill., g. Ivan Florjančič z gospicijo Frančiško Zupanovo. — V New Yorku se je poročil g. Martin Zelenec iz Žirov z gospodično Ano Smotnik iz Vrhnik.

Štajerske novice.

— **Štajerske novice.** **Volilni boj na štajerskem.** Maribor: Kandidati Kmečke zveze so priredili na Križevi večinoma vsak po tri shode. Povsod veselo bojno razpoloženje. Posavje, Savinjska dolina in ptujski okraj so naši. Liberalci zvezani s socialnimi demokrati in štajercijanci so na shodih izgubili vse upanje, da bi kje zmagali, vendar pripravljajo za 13. junij zadnji obupni naskok. Živelja S. L. S.! — Od druge strani se nam poroča: Volilni shod Slovenske Kmečke zveze na včerajšnji praznik so sijajno izpadli. **Navdušenje za naše kandidate raste po vseh okrajih.**

Nasprotinci liberalci, nemškutarji in socialni demokrati nastopajo sicer združeno, a uspehov nimajo. Edino s surovo silo se še posreči najetim in napitim individuum napasti semterje zborovanje, kar pa v posledici le škoduje nasprotnikom, ker vsi dostojni ljudje gredo proč od stranke pretepačev. Na Vrheh je na zborovanju dr. Verstovška pijana druhal udrala na zborovalni prostor in se ni sramovala napasti celo ženske. Povsod drugod so se shodi dostojno vršili. Dr. Korošec je zboroval v Št. Juriju ob Taboru in Petrovčah ob ogromni udeležbi. Liberalci so hoteli v Petrovčah shod motiti, a bila jih je le kopica. Brenčič je imel lepe shode v Št. Vidu pri Ptju in pri Šv. Trojici v Halozah. Agitacija Štajerčancev in zahrtnost Plojevcov ne pomenuje nič. Dr. Verstovšek je imel poleg shoda na Vrheh še dva shoda v Skalah in na Selah. Tudi tukaj je plačana druhal hotela shod motiti, a je sramotno pogorela. Pišek je imel velika shoda v Ložah in pri Šv. Jerneju, Roškar je zboroval v Št. Jakobu in v Št. Ilju v Slovenskih goricah. Njegova kandidatura je bila navdušeno sprejeta. Z eno besedo: razpoloženje za S. K. Z. je najboljše, upati je na sijajno zmago na celi črti. Nasprotinci doživljajo poraz za porazom. Dr. Kukovec je v Laškem trgu popolnoma pogorel. 200 naših volilcev se je na shodu izreklo za Benkoviča.

— **Volilni boj v laškem okraju.** Včerajšnji praznik je imel kandidat dr. Benkovič krasno uspele volilne shode na Planini, v Jurkloštru in Rimskih Toplicah; na Planini se je po ranem opravil zbral pred cerkvijo okrog 400 zborovalcev; govorili so dr. Benkovič, Žebot in domači župnik. Kandidatura se je soglasno navdušeno sprejela; najeti graščinski italijanski delavci so skušali shod motiti z živinskimi rjovenjem in draženjem psov v graščinskem hlevu, pa to je naše še bolj podžgalo. Shod se je v redu in nemoten izvršil. Na Jurklošter je liberalna stranka stavila svoje nade, pravzaprav na g. Šmidu; a 25. maj je dokazal, da vse liberalne laži nič ne izdado. Dr. Benkovič je pred 500 poslušalcu, večinoma volilci, liberalcem take prizadejal, da so se hitro umaknili k Hvalem; za kandidaturo se je dvignilo stotero rok ob velikanskem navdušenju; ko se je protiglasovalo, niti glavni steber liberalne stranke Šmid ni dvignil roke, ampak je sramežljivo v tla gledal. Za njegove medkllice početkom govorja je slišal take, da se je lepo v kot umaknil z najtimi razgrajati, katerim je kar sapa zastala pri odločnem nastopu naših. Jurklošter je in ostane naša trdnjava; govorili so dr. Benkovič, Žebot in župnik Časl. Tudi iz sosednih fara, iz Št. Ruperta, Razbora in Št. Lenarta je prihitele obilo volilcev. Dr. Kukovec je med našim shodom čakal pri Hvalem, blizu se ni upal. Nekaj radovednežev je potem šlo njega poslušati; ko se je pa dr. Benkovič mimo pripeljal, vsulo se je vse k njegovemu vozlu s klici: »Živio dr. Benkovič!«, tako da je dr. Koderman kar sape zmanjkal in je začel zmešano govoriti o milijardah. — Popoldne se je shod S. K. Z. vršil v Rimskih Toplicah pri Šketu pred 200 do 300 zborovalci, dr. Kukovec pa je imel pri Purgu 40 poslušalcev, medtem večino socijev, ki so govorili za Čobala. Pri Šketu so govorili Žebot, dr. Benkovič in drugi. Zoper njegove kandidature ste se dvignili le dve roki. — Na vseh shodih S. K. Z. so predsedovali ugledni župani g. Pušnik na Planini, g. J. Blatnik v Jurkloštru in g. J. Blatnik ter Lapornik v Rimskih Toplicah. — Od Šketa so jo sociji odkrili urnih krač, boječ se kmečkih pestij. S. K. Z. s ponosom gleda na včerajšnji dan. — Zjutraj je v Laškem zboroval dr. Kukovec, imel je 2 pristaša volilca in 200 odločnih naših za poslušalce. Vsled pikrih medkllicev je uvidel, da je bitka izgubljena in izjavil, da so pač volilci za dr. Benkoviča, da pa bo kljubu deloval tudi za nasprotnike volilice, če bo izvoljen. Slaba tolažba! Dr. Kukovec se zanaša edino le še na Kapele, Bizeljsko, Pišece (?), Zabukovje (?) in zlasti Trbovlje ter

Hrastnik, tu pa ne dobi mnogo več glasov kot dr. Benkovič, tako da mirno danes rečemo, da mu je odklenkalo. Drugod bo glasove lahko preštel, ker bodo zelo redki. Dne 13. junija bo slovenes pokop bivše »narodne« stranke. Vsi na volišče!

— **Orožnike očitajo** dr. Benkovič liberalci in socialni demokrati, ki so leta 1907 kot divje zverine šli proti dr. Benkoviču, ga insultirali in celo dejansko skušali napasti (vid. Trbovlje, Zidan Most, Kapele in Bizeljsko!). Kadar se bodo nasprotinci na naših shodih tako dostojno obnašali kot naši na nasprotih, tedaj naj liberalno-nemška zveza protestira zoper orožnike, preje nima te pravice. Morda jim damo še priliko, da pokažejo svojo dostojnost brez sence bajonetov.

— **Volitive v celjski mestni skupini.** Iz Maribora se nam poroča: Volitive v celjski mestni skupini hočejo celjski liberalci izrabiti v svoje strankarske namene. Sobotni »Slovenski Narod« kar mrgoli natolcevanj zoper dr. Benkoviča. Ko je dr. Benkovič Rebeka predlagal za skupnega kandidata tedaj so liberalci z dr. Kukovicem na čelu pri dotičnem sestanku molčali kot trapisti, hoteli so, da bi Slovenci postavili dva kandidata in so s tem mislili nemškega socialnega demokrata Horvateka spraviti v ožjo volitev, katere je pričakovati. Ni res, da bi se dr. Benkovič ne udeleževal skupnih sej, ampak opravičil se je le od ene seje, ker je bil takrat nujno zadržan. Takrat se je govorilo le o reklamacijah. Dr. Kukovec še prsta ni ganil za skupnega kandidata. Vseslovenska Ljudska Stranka je pa v Sevnici pričela z reklamacijskim postopanjem, predila je že en volivni shod in svojim somišljenikom dala navodila za agitacijo. Sevnčani z Križanom na čelu pa spe kot navadno. Liberalci hočejo spraviti Horvateka v ožjo volitev. Če mislijo, da bodo z našimi glasovi razpolagali, kot bi se jim ljubilo, se motijo.

— **Liberalna hujskarija** radi se vedno nadaljuje. Pozivljamo somišljenike, naj vendar ljudem oči odpri! Kdor trdi, da je le eden poslanec S. K. Z. govoril zoper sejme, ta je lažnik!

— **Liberalno-mokraška zveza** v posavskem volilnem okraju je perfektna, kot rdečkarji javno trdijo. Seveda je drugo vprašanje, če bo sploh treba, da v moč stopi, in če jo bodo volilci »narodne« stranke držali. Dr. Kukovec s to zvezo sam sebi in stranki kopije grob; nas le veseli, da nam nasprotinci tako lepo pomagajo ljudstvu oči odpirati.

— **Dr. Ploj in nemškutarija.** V Plojevem domačem kraju je Gornja Radgona postala trg. S tem je okrajin zastop gornjeradgonski za Slovence izgubljen, ker je ta trg nemškutarski, deloma nemški. Dr. Ploj ni zabranil, da bi se to ne zgodilo. Slovenci so mislili, da udarec popraviti s tem, da se Sv. Jurij ob Ščavnici poviša v trg, da se tako napravi zoper ravnotežje v okrajnem zastopu. Dr. Ploj ni izposloval, da bi postal Sv. Jurij trg. Povrh tega je še postal Sv. Jurij pri zadnjih občinskih volitvah nemškutarski, ker se Plojevi liberalci, dr. Kreft in drugi niso udeležili volitve. Tako skrbi dr. Ploj in njegovi liberalci za nemškutarijo v krajih, kjer je častni občan!

Zoro Senčar; v Št. Ilgu učit, suplentijo Marijo Mithaus; v Št. Juriju v Slovenskih Goricah provizorično učiteljico Elizabeto Zemlič. — Definitivna učiteljica v Studenicah Elizabeta Mayer je na lastno prošnjo vpokojena.

S Samoumor vojaka. Iz Ptuja poročajo, da se je dne 19. t. m. popoldne ustrelil v vojašnici Alojzij Turk s puško. Turk bi se moral zagovarjati pred sodiščem zaradi nekega pretepa in bržkone je to vzrok samoumoru. Služil je že tretje leto pri vojakih in je bil doma iz Hajdina pri Ptaju.

Don Porfirio Diaz.

V Mehiki divja že nekaj časa močna vstaja, ki ima namen, da strmoglavim mehikanskemu predsedniku dona Porfiriu Diazu. Po najnovejših poročilih je Diaz že izjavil, da odstopi še ta mesec. Seveda se morajo tako poročila presojati z največjo previdnostjo. Bodisi že tako ali tako, to je gotovo, da je Don Porfirio Diaz osebnost, da je prav, če se približe seznanimo z njim.

Neki nemški diplomat je te dni opisal Diaza tako-le:

»Don Porfirio Diaz je izredno spoden državnik. Tako sodijo vsi, ki ga poznavajo. O njem je še te dni pisal bivši predsednik severno američanskih Zedinjenih držav Roosevelt: »Don Porfirio je po moji sodbi največji državnik, kar jih zdaj živi. Nihče ni storil toliko za svojo domovino, kolikor je storil Diaz.« To je tudi popolnoma res. Mehika je napravil veliko. Vse, kar je dosegla Mehika v modernem času, je Diazova zasluga. Zdaj je sicer že zelo star, a v polni moči. V tridesetletnih revolucionarskih vojskah se je kot vojskoved utrdil tiki železo. Enkrat so ga sovražniki vjeli in ga peljali po morju. Pri Tampiku je pa skočil v morje in med morskimi volkovi v svoji generalski uniformi plaval štiri ure daleč, da je priplaval na kopno. Drug slučaj. Diaz je obiskal v Hapultepku kadetno solo. Prišel je, ko so kadeti telovali. S kadeti ni bil zadovoljen, ker niso znali dovolj plezati. Zato je hitro sklenil suknjo in plezal na drogu 22 metrov visoko, dasi je bil takrat 77 let star.

Diaz je podoben rimskemu cesarju Tiberiju. Glavna napaka Diazova je, ker ni dovolj izčistil uradništva. Poročilom o Diazovem odstopu nemški diplomat ne veruje, marveč sodi, da bo Diaz porazil vstaše. Objavlja tudi pismo, ki mu ga je te dni pisal Diaz, v katerem piše: »Zdaj niti ne mislim na to, da bi odstopil ker bi smatral odstop za beg pred sovražnikom.«

Diazev vpliv je še zdaj jako velik. Tudi je Diaz zelo bogat mož. Obogatel je, ko je vpeljala Mehika zlato veljavno, dasi se ne more trditi, da bi bil čez metro izrabljalo svoj političen vpliv za to, da pomnoži svoje bogastvo. Njegovi prijatelji so ustavili svojčas v Mehiki klub »Circulo de Porfiristas«, ki izdaja časopise in ki vodi banke.

Poročila o dogodkih v Ameriki dohajajo v Evropo zelo potvarjena čez severno Ameriko ali pa čez Angleško. Ta poročila vplivajo tudi na nemške banke.

Tako sudi o Diazu nemški diplomat, ki svojega imena ni hotel izdati.

Diaz nočje odstopiti. — 200 Kitajcev pomorjenih.

Reuterjev urad poroča, da so nastali v glavnem mestu Mehike upori, ker Diaz in Corral nista odstopila. Vojaki in policisti so streljali in ustrelili veliko oseb. — Vstaši so pomorili 200 Kitajcev, ko so zavzeli Torreon.

LETOSNJE CESARSKE VAJE.

Z Dunaja se poroča, da se udeležita letosnjih velikih vojaških vaj med 10. in 15. septembrom na Zgornjem Ogrskem nemški cesar Viljem in rumunski prestolonaslednik.

GLABINSKI.

»Prager Tagblatt« poroča, da je stališče železniškega ministra Glabinskega omajano in da odstopi najbržje jeseni.

ŠPANSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK.

Bivši konservativni ministri so se posvetovali pri prejšnjem ministrskem predsedniku Maura, kako strmoglavit liberalno vlado. Bivši ministri so ostro napadali Canalejasa in naglašali, da ga morajo takoj strmoglavit, ker stoji le to, kar zahtevajo republičani.

SPLOŠNA IN ENAKA VOLIVNA PRAVICA V ALZAŠKI IN V LORENI.

Nemški državni zbor je sprejal splošno in enako volivno pravico glede na volitve v Alzaški in Loreni. Nasprotovali so zroli konservativci

Ljubljanske novice.

Ij Blagosloviljenje nove društvene zastave. Šentpetersko prosvetno društvo blagoslovil v nedeljo dne 11. junija t. l. svojo novo zastavo, zato prosi odbor bratska društva ljubljanske okolice, da naj se ozirajo na to prireditve in ne pripajajo kakve druge veselice. Obenem vabi odbor vsa bratska društva, da se v obilnem številu udeleže tega slavlja, posebno so vabiljeni telovadni odseki ljubljanske okolice. Prosimo pa, da nam vsaj do Binkošti na znamenite svojo udeležbo na naslov: Jozip Pirc, Sv. Martina cesta št. 32. — Odbor.

Ij Poveljnik III. armadnega zbora, ekselencija podmaršal baron Leithner, se pripelje v sredo 31. t. m. v Ljubljano, da inšpicira ljubljansko posadko. Nastani se v »Unionu«. Spremljala ga bo sta šef generalnega štaba III. armadnega zbora polkovnik Müller in pobočnik nadporočnik baron Salis. Inšpeksijski spored je sledče določen: Sreda, 31. majnika, prihod ob 8. uri 15 minut; petek, 2. junija se udeleži poveljnik kornega tekmovalnega strelnjanja in razdelitve daril; v soboto inšpicira posadke po posebnih ukazih, ob 11. uri 25 minut odpotuje poveljnik iz Ljubljane. V četrtek, 1. junija pregleda poveljnik najbržje vojašnice, 3. junija do poldne bo pa najbržje bojna vaja posadke.

Ij Na Šmarni gori je bil danes do poldne pogreb pokojnega zlatomašnika P. Piacentinija. Pokojnika je pokopal župnik smleški preč. g. M. Barbo ob asistenci devetih duhovnikov. Besede v slovo mu je govoril vodiški kapelan gosp. Širaj. Pevci so pod vodstvom nadučitelja Slapšaka zapeli dve pesmi žalostinki. Tudi ljudstva se je bilo precej zbralo. — Blagemu rajniku se je izpolnila srčna želja, da je bil pokopan šele čez dobre tri dni po smrti, da se mu tako ni bilo treba batiti, da bi bil živ pokopan.

Ij Križanska moška Marijina družba ima povodom svojega glavnega praznika 28. majnika v Križankih ob šestih zjutraj med sveto mašo skupno sveto obhajilo. Sveta maša se daruje za obe te dni umrla uda Novšaka in Kregelja. Zvezčer ob šestih je slovesen shod in sprejem novih članov. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

Ij V katoliškem mladinskem društvu je imel v nedeljo dne 21. t. m. g. gimnazijski profesor Fran Verbič prav zanimivo predavanje o pomenu obrtnega gradivozanstva in o nekaterih posameznostih iz imenovane tvarine. Svoje predavanje je pojasnjeval s slikami.

Ij Umrl je sinoči v mestni hiralnici Radeckyjev veteran g. Franc Zirkelbach, v 86. letu starosti. Udeležil se je raznih bitih od leta 1849. nadalje. Pogreb bo jutri ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice ob Sv. Krištofa na pokopališču v Križu. Naj v miru počiva eden zadnjih Radeckyjevih veteranov!

Ij Umrl so v Ljubljani: Angela Erjavec, postreščkova hči, 3 meseca. — Marija Oblak, izvoščkova žena, 65 let. — Štefanija Končina, hči delavca v tobačni tovarni, 1 leto in pol. — Alojzij Kregelj, užitninski paznik, 60 let. — Anton Bizjak, bivši drvar, 77 let. — Frančiška Wutte, delavčeva žena, 50 let. — Apolonija Grahek, posestnikova hči, 6 let. — Daniel Pogačnik, proviz. potnik, 28 let. — Jernej Benedičič, delavec, 41 let. — Ivan Tekavec, dninar, 65 let.

Ij Zgodnji cvet. V sredo popoldne se je priklatal na južnem kolodvoru nek 10-letni fantalin ter hotel vloniti na peronu v predal, kjer se prodajajo listi, a je bil opažen in izročen stražniku. Tudi njegov tovaris, ki je taval pozneje po peronu, je bil aretiran. Dogalo se je tudi, da se je bil starejši deček pred nekaj dnevi vtipotil v nek hotel in ukradel soberici 36 krov vredno uro, katero je zastavil za 7 K. denar pa zapravil. Po zaslišanju so dečka izročili staršem.

Ij Zakopan zaklad. Neki prodajalci čevljev je bil še meseca februarja ukraden iz nočne omarice bankovec za 100 K, pred kratkim pa pet bankovev po 20 krov. Po ovadbi je policija dognala, da so tatvino zakrivili trije mladi fantje, ki so hodili tja v obisk, katere je policija aretovala, in ker niso begosumi, jih je po izvršeni predpreiskavi izpuštila na prostot in prijavila državnemu pravdinstvu. Prvi denar so bili že pognali, od zadnje tatvine so ga bili pa nekaj zakopali v klet, kjer so ga morali v pričo policije odkopati.

Ij Aretovan je bil v tork 34 letni nevarni tat Andrej Kovač iz Ihan, ker je po mestu prodajal zlate prstane in srebrno uro. Kovač je bil že dvanajstkrat predkaznovan in se sumi, da je v starem vojaškem skladislu vloniti in pokradel neki stranki za 123 K raznega

perila in več drugih reči. Tudi v Kamniškem okraju ga sumijo dveh vlomov. Oddali so ga deželnemu sodišču.

Ij Kolo ukradeno je bilo včeraj iz veže hišna štev. 14. Pred Škofijo čevljarskemu pomočniku Jakobu Mikužu iz Brega pri Borovnici. Kolo je znak »Domovina«, ima na zvoncu napis »Vrhnik« in je vredno 130 krov.

PROTIREVOLUCIJA NA PORTU-GALSKEM.

Portugalska vlada pomnožuje posadke v severnih Portugalskih, ker se boji protirevolucije. Vlada razglasila, da stoji ob portugalsko-španski meji 2000 zarotnikov, ki čakajo povelja, da vdelejo na Portugalsko in pobunijo prebivalstvo severne Portugalske. Položaj je zelo resen.

Razne stvari.

Nočne maše v New Yorku. Nadškof Farley v New Yorku je daroval preteklo nedeljo v katedrali svetega Patrika ob 2. uri ponoči sveto mašo za nočne delavce pri železnici, poštah, plinarnah, tiskarnah itd. Nad 7000 mož je došlo k službi božji. Tudi po drugih ameriških mestih se skrbi za dušno pastirstvo nočnih delavcev.

Kolera v Rumunski. V Braili je zbolel neki mož, po imenu Konstantin, s kolera sumljivimi znaki.

Grozen samoumor družinskega očeta. V Bergreichensteinu si je 46 letni krojač Janez Zimmer prerezel vsled neke neozdravljive bolezni trebul tak, da so mu takoj izstopila čreva. Umirajoč se je splazil v stanovanje, kjer je imel še toliko moči, da si je prerezel vrat. Zapušča vdovo in več nepreskrbljenih otrok.

Nesreča pri trgjanju cvetlic. Iz Liberec poročajo, da je 12 letni sin ravatelja meščanske šole Fritscha padel pri nabiranju cvetlic v gozd z neke pečine ter obležal mrtev s polomljenimi udi.

Kitajci izganjajo Ruse iz Mandžurije. Iz Peterburga se poroča, da je kitajska vlada odklonila prošnjo ruske vlade za 24.000 kitajskih delavcev, ki naj bi gradili trdnjave in je iz severne Mandžurije izgnala vse Ruse, in sicer jih izganjajo s silo. Rusija je zato protestirala v Pekinu.

Popirnica v plamenu. V Brucku je pričela dne 25. t. m. zvečer goreti popirnica tvrdke Diamant & Komp. Zgorel je popolnoma celulozni oddelek in lesna brusilnica. Ostala poslopja se niso vnela.

Ljudsko štetje na Angleškem. Na Angleškem in Waleskem so našeli ob zadnjem ljudskem štetju okroglo 36.075.269 prebivalcev, leta 1901 pa 32.527.843. V Londonu so našeli 7 milijonov 252.963 oseb, leta 1901 pa šest milijonov 581.402 oseb.

Zastrupljeni rezervisti. Iz Meca se poroča, da se je zastrupilo 10 rezervistov, ker so jedli pokvarjena jedila. Eden je umrl, ostali ležijo nevarno bolni v bolnišnicah.

Milijonske goljušije v Rusiji. Preiskovalna komisija je dognala, da so ob rusko-japonski vojski ukradli uradniki nad 30.000.000 rubljev v Mandžuriji.

Kmečki upor na južnem Francoskem. V departementu Gard so se uprli poljedelski delavci. Dne 24. t. m. so bili delavci že tako razburjeni, da je postal prefekt v departement 200 orožnikov, oddelek pehot in artiljerije. To je razburjenje še pomnožilo in stavkujoči poljedelski delavci so metali kamne na prefektov avtomobil. Nastopili so moralni orožniki, ki so streljali na ljudi. Ranjenih je bilo več oseb. Kmetje so tudi napadli artiljerijo, ki je nastopila s sabljami in tri napadalce nevarno ranila. Uporniki so razdrli elektrarno in neko salino. V Njemesu sta bila nevarno ranjena dva orožnika. Zaprli so več oseb.

Zaradi 65 fenigov v smrt. Iz Berlina se poroča: Neka Kohle v Neuštadtu je razžilila davčnega eksekutorja, ki jo je zarubil za 65 fenigov. Sodišče jo je zato obsodilo. Stroški so pa tako visoko narasli, da so ji zarubili celo njen premoženje in razpisali razprodajo. Kohlejeva je zato obupala, zatrgala ponoči svojo hišo, nato se pa obesila. Hiša je popolnoma zgorela in Kohlejeva z njo.

Samoumor defravdantinje. V nekem hotelu v Thalu je izvršila samoumor poštna asistentinja Margareta Michaelis, ki je poneverila v Berolinu večjo vsoto denarja in pobegnila.

Velik požar. Iz Vratislave poročajo, da je v ruskem Grosniju pogočelo 142 hiš. Tri ženske so našle smrt v plamenih.

Skrivnosten umor vojaka. Iz Strassburga poročajo: Na železniški proggi Metz-Kurtzel so našli nekega vojaka

173. pešpolka z odtrganimi rokami. Sprva se je mislilo, da je vojak izvršil samoumor. Sodni zdravnik pa so mnenje, da je vojak žrtev zločina, ker so zasledili na prsi trupla dve rani od noža, ki jih je mogla prizadeti le tuja oseba.

Revizija sibirskih železnic. Iz Varšave poročajo, da so na zahtevo senatorja Medema, ki revidira sibirsko železnicu, sodno preiskali vse sibirsko železniške urade, pri čemur so oblasti zaplenile mnogo knjig in listin.

Strašna smrt krotilke kač. V Levillii je na grozen način umrla krotilka kač, mlada lepa deklica Madia Valladia. V areni je nastopila vsak večer s tremi velikanskimi kačami, ki jih je tako dresirala, da so se koncem predstave ovile popolnoma okoli njenega telesa, da se je videla zgolj še njen glava. Ko je predstavljala dne 24. t. m. zvečer ta prizor, je nenadoma vpletla bolečine zakričala in obupno delala, da se reši kač. Prestrašeni gledalci so videli, kako se je zgrudila krotilka na tla. Nesrečo so ljudje videni, a deklici ni nihče takoj priskočil na pomoč, niti službeno osobje ne. Deklici so priskočili na pomoč šele, ko je ležala na tleh. Odstranjevali so kače, a te niso hoteli oditi. Ravnatelj je končno ukazal kače ubiti, a bilo je že prepozno, ker je bila deklica že mrtva. Kače so ji zlomile več reber, prnsi koši in jo zadušile.

Telefonska in brzozavna poročila.

KOMBINACIJE O IZPREMEMBAH PRI DEŽELNIH PREDSESTVIH.

Dunaj, 26. maja. Vesti, da postane grof Chorinsky deželni predsednik na Oroskem, vitez Laschan pa na Kranjskem, so same prazne kombinacije, ki nimajo resnične podlage.

DEMONSTRACIJA ITALIJANSKIH VSEUČILIŠČNIKOV NA DUNAJU.

Dunaj, 26. maja. Danes so laški vseučiliščniki na Dunaju priredili pred naučnim ministrstvom demonstracijo za italijansko pravno fakulteto v Trstu. Klicali so »Fej« vladu in »Evviva« italijanski pravni fakulteti v Trstu. Policija je aretovala pet demonstrantov. Nakar so demonstrantje šli pred univerzo, kjer so bili zbrani nemški dijaki. Lahko so pred univerzo peli laške pesmi in potem od

Cospodarski pregled.

Astro-ogrška banka izkazuje v zadnjem tednu še vedno za 11 milijonov davku podvrženih bankovcev, da si so precejšnje vsote prišle zopet najaz v rezervar vseh kapitalij, v državno banko. Samo ta teden (od 7 do 15. maja) se je v prometu se nahajajočih bankovcev pomanjšalo za 83 milijonov, kar se na borzi precej pozna. Špekulacija je skoroda ponehala in kupčija je zelo slaba; saj pa tudi ni čudno, da je prišel za veliko razburjenostjo enak maček. Poleg tega prihajajo od vseh strani vznemirljive vesti; maročanske homatije poskušajo zopet enkrat spraviti v evropski koncert glušč diskont. Nemški cesar kljub svoji znani gibčnosti ne more vsega sam opraviti, pa je sedaj, ko je sam zaposlen v Londonu, poslal svojega sina v Petrograd, da pomaga pripraviti Nemčiji pot v Maroko. Gonja proti Franciji je bila brezuspešna; to so uvideli Nemci v rajhu sami jako dobro, pa so podučili dunajske liste, da se s hujškanjem ne pride daleč. Nemški poslanik na Dunaju je baje precej kriv zavožene nemške politike in bo menda moral oditi. Te politične vesti krožijo po borzi in povzročajo nezaupnost ter nizke kurze. Kreditne delnice padajo in njim sledi druge; dokler se politična napetost ne ublaži, ni pričakovati poboljšanja.

Zadnja novica in predmet neštetičnih člankov je obsodba ameriškega petrolejskega društva pri najvišjem sodišču. Petrolejski trust ali Standard Oil Company, kakor je njegovo pravo ime, je družba petrolejskih kraljev ameriških, ki so se pod vodstvom Rockefellerjevim združili v eno celoto in ustvarili na ta način petrolejski monopol. Naredili so velikanske naprave in v lastnih tovarnah izdelujejo vse potrebno, od najbolj komplikirane stroja do priproste posode za petrolej. Petinštidesetisoč delavcev ima trust zaposlenih in glavni ravatelj dobiva letno plačo, katere višina presega marsikako civilno listo, namreč 25 milijonov krov. Trust je bil ustanovljen leta 1882 in je dosedaj izplačal delničarjem okroglo 700 milijonov dolarjev, torej približno 350,000,000 K. Delnice so vse v trdnih rôkah in se jih sploh ne more kupiti. Vsled svoje do najmanjšega detajla enotne organizacije je trust v teku let razprengel svoje mreže po celém ameriškem kontingenatu ter je monopoliziral vso trgovino s petrolejem. Roosevelt se je boril z njim, pa je bil sam premagan in tako se približno godi s Taftom, sedanjim predsednikom Zjedinjenih držav. Uporabili so proti trustu takozvani Shermanov zakon, ki prepoveduje vsako omejevanje proste trgovine ter hoče tako zabraniti privatni monopol; ta zakon so razlagali že kako različno in dokazali s tem njegovo pomanjkljivost, zato je tudi nova obsodba, ki se naslanja nanj malo vredna in se ji bodo zviti Američani kaj lahko ognili. V obsodbi je zapovedano razdruženje trusta v teku 6 mesecev, kakor je tudi zabranjeno vsako združevanje, ki bi imelo namen monopoliziranja trgovine. Zastopniki Company-e so zelo zadovoljni z izrekom sodišča in pravijo, da tako ugodnega niti pričakovali niso. Vsekakor smemo biti radovedni na nadaljnji razvoj stvari, saj je trust tudi do nas že segel svoje polipske roke, ko so se vršila pred letom pogajanja za petrolejske vrelce v Galiciji.

V Avstriji se vedno boljšinbolj osredotočuje gospodarsko življenje v različnih družbah in kartelih. Za nedavno ustanovljenim sladkornim kartelom pride v kratkem špiritol, ki ga misljijo ustvariti po nemškem načinu. Avstria je v preteklem letu producirala poldrugi milijon hektolitrov špirita, kar predstavlja približno vrednost 70 do 80 milijonov krov. Kartel bo imel svoj sedež na Dunaju, v Pragi bo pa glavna prodajalna centrala, ki bo določala cene in posredovala med producenti in odjemalcem. Nova zveza bo imela nalogo, da pospešuje večjo porabo špirita v industrijske in obrtne namene; v Avstriji se je porabilo zadnja leta denaturiranega špirita okroglo 300.000 hektolitrov, med tem ko je služila v Nemčiji skoro petkrat večja množina v industrijskih obratih. Dalje bo zveza povzdignila špiritol izvoz, ki je dosedaj šel samo v Švico, pa še tja le deloma in je splošno zelo opešal, kar jasno kaže naša pasivna trgovinska bilanca. Dr. Č.

Ali ste pridobili „Slovencu“ kačega novega naročnika? Upoštevajte upliv dobrega dnevnika in agitirajte povsod za nove naročnike!

**Gg. botrom
in botricam
priporočam svoja:**

**Birmanska
darila**

Nikelasta moška ura z veržico	K 4:50	napr.
Prava srebr. > > >	9:70	>
14-kar. zlata > > >	44—	>
Nikelasta damska > z veržico	8:50	>
Prava srebr. > > >	9:50	>
14-kar. zlata > > >	20—	>
Uhani, zlato na srebro	1:80	>
14-kar. zlati uhani	4:50	>

Največja in najsolidnejša tvrdka

H. SUTTNER
Ljubljana, Mestni trg
(nasproti rotovža)

Sv. Petra cesta štev. 8

Lastna tovarna ur v ŠVICI.
Tovarniška znamka »IKO«.

Matej Oblak naznanja v imenu svojih otrok in sorodnikov prežalostno vest o smrti svoje preljubljene žene, oziroma matere, sestre, tače in tete, gospe

Marije Oblak

ki je danes ob 3½ pop. po težkem trpljenju in po sprejetih sv. zakramentih blaženo zaspala v Gospodu.

Zemski ostanki drage pokojnice se bodo v soboto, 27. t. m. ob 3 uri popoldne v hiši žalosti, Rimsko cesta št. 13, slovesno blagoslovili in na pokopališču pri Sv. Križu položili k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v farmi cerkvi v Trnovem.

Prosimo tihega sožalja!

V Ljubljani, 25. majnika 1911.

I. kranjski pogrebeni zavod Fr Dobret.
1719

Serravalo
železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906.

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepa živce, zbolja kri in je rekonvaescenom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovan.

Nad 7000 zdravniških sprščeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovje.

1704

Oklic

Opr. št. A I. 387/11

4

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

K c. kr. okrajnemu sodišču v Ljubljani, oddelek I., naj vsi tisti, katerim gre kot upnikom kaka terjatev do zapuščine dne 12. maja 1911 umrlem **Francetu Hren**, zasebnemu posestniku in trgovcu iz Ljubljane, Poljanska cesta št. 6, zapustivšemu pisменно oporno, pridejo zaradi napovedi in dokaza svojih zahtev dne 3. junija 1911 dopoldne ob 9. uri, ali pa naj do tega časa vlože pismeno svojo prošnjo, ker ne bi sicer imeli upniki do te zapuščine, če bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla, nikake nadaljnje pravice, razen v kolikor jim pristoja kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče Ljubljana, oddelek I.,
dne 19. maja 1911.

Robert Smielowski
arhitekt in mestni stavbni mojster

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev načrtov in proračunov, sprejema nova, adaptacijska in vsa v to stroko spadajoča dela, katera se izvrši najsolidnejše in po zmerni ceni.

Rimska cesta štev. 2
(Recherjeva hiša).

1582

Kupujte le vžigalice: „U korist obmejnem Slovencem“

TRZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 24. maja.

Pšenica za maj 1911 12:30

Pšenica za oktober 1911 11:30

Rž za maj 1911 9:38

Oves za oktober 1911 7:77

Koruza za maj 1911 6:56

Koruza za julij 1911 6:69

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 3062 m., sred. zračni tlak 736:0 mm

Dan	Cas opera-zovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predavna v 24 urah v mm
24	9. zveč.	737 1	9:3	brezvetr.	jasno	
25	7. zjut.	737:5	6:2	sl. jug.	meglja	1:4
	2. pop.	735 0	20:0	sr. jvzh.	del. obl.	
	9. zveč.	735:0	13:6	sl. jvzh.	oblačno	
26	7. zjut.	736 0	10:0	sl. jvzh.	jasno	0:2
	2. pop.	735:7	19:9	sl. jug	-	

1716 **Zahvala.**
Vsem, ki so nas ob smrti

Ane Štempihar, roj. Jugovic
in
Ane Jugovic, roj. Istenich

sočutno spominjali, ki so spremili dragi rajniki k večnemu počitku, posebno vis. odbor, cenjenim gospodičnam učiteljicam in gojenkam „Mladike“, slav. kranjski čitalnic in njenem pevskemu zboru, sestram in bratom Sokolom, vsem darovalcem vencev in cvetlic, kakor tudi vsem drugim, posebno onim, ki so prišli iz oddaljenih krajev, izrekamo najsrečnejšo zahvalo.

Žaluoči ostali.

1716 Potrtim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je preminula v nedeljo ob pol 3 uri popoldne po kratki in mučni bolezni, nača nad vse ljubljena hčerka, oziroma soproga, dobra mamica in svakinja, gospa

Franc Milavec
zasebnik

danes, dne 25. maja opoldne po kratki bolezni, prejemši svete zakramente za umirajoče, izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega rajnika bo v soboto, dne 27. maja ob pol 5. uri po podne.

Sv. maše zadušnice se bodo darovali v župni cerkvi v Cerknici.

Cerknica, dne 25. maja 1911.

Žaluoči ostali.

Ime:
R. Miklauc
Ljubljana
592
bodi vsakemu znano
pri nakupu blaga
za obleko in perilo.

Na slov. igrišču, prejšnjem dirkališču
„Latermannov drevoress“
samo kratki čas
četa Sudancev
Predstave od 3. ure popoldne
1714 pa do noči.
Vstopnina: Sedež 60 v., stojšče 40 v., vejaki in otroci polovico.
Sole pod vodstvom gg. učiteljev imajo znižane cene!

Pijte samo „Tolstovrško slatino“

ki je edino slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kisla voda. 1471 Naroča se: Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško.

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano
črno Dalmatinsko vino
najboljše sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4·50

BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

HIŠA

se proda ali da v najem s trgovino z mešanim blagom in koncesijo. Več pove lastnik

Ivan Gašperlin, trgovec, Zelena jama pri Ljubljani št. 92. 1701 3

Kurzi efektov in menjic.

dne 25. maja 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	92·35
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	92·35
Skupna 4·2% papirna renta, februar—avgust	96·25
Skupna 4·2% srebrna renta, april—oktober	96·35
Avtrijska zlata renta	116·65
Avtrijska kronska renta 4%	92·35
Avtrijska investic. renta 3 1/2%	81·65
Ogrska zlata renta 4%	111·95
Ogrska kronska renta 4%	91·20
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	80·05
Delnice avstrijsko-ogrskih banke	19·33
Kreditne delnice	639·75
London vista	240·05
Nemški drž. bankovci za 100 mark 20 mark	117·32 1/2
20 frankov	23·48
Italijanski bankovci	19·01 1/2
Rublji	94·40
	2·53 1/2

1507

Hiša

podobna vili, enonadstropna, s šestimi sobami, z lepim vrtom v Rožni dolini št. 217, tik Ljubljane, ležeča naspr. peka se proda.

Št. 106/pom. u.

1688

Razpis za dobavo drv.

C. kr. deželna vlada v Ljubljani potrebuje za kurjavo svojih uradnih prostorov vsako leto 600 do 700 kubičnih metrov trdih in 50 do 60 kubičnih metrov mehkih drv.

Razpisuje se zato rej ponudba za dobavo zgoraj omenjene množine drv. Ponudniki naj vlože svoje ponudbe

do 10. junija 1911

pri ravnateljstvu pomožnih uradov c. kr. deželne vlade v Ljubljani, prilože ponudbam varščino v znesku 500 kron ter povedo ceno za bukova cepljena drva in za jelova cepljena drva brez porekljev, eventualno za krajnike od mehkega lesa, ki jih je, če mogoče dobaviti v dolgosti 1 metra tako, da se prevzemo zložene v kletih c. kr. deželne vlade v Ljubljani.

Omenjena drva bo, kakor nanese potreba, dobavljeni vse leto, vendar nih največji del od meseca julija do oktobra.

Pogodba se za zdaj sklene za eno leto.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 20. maja 1911.

Vsa Ljubljana govori o tem, da je

Karol Planinšek-ova
pražena kava
najboljša ! ! !

Veletregovina s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki

Anton Kolenc v Celju

Glavna zaloga: Graška c. 22, Podružnica „Narodni dom“

Prazen je izgovor, da se mora blago iskati pri tujci, ker tam nudi domača zgoraj imenovanu veletregovino v vsem oziru bogato in zelo povezano zlogo z vedno svežim blagom tako, da zaintere proti vsaki konkurenčni popolnoma usreči zahtevam ceni, gosp., igrovcev in prosim za mnogobrojni obisk o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, če fudi z najmanjšim poizkusom.

Veličastni gg. duhovnikom ponudim voščene, kakor tudi druge vrste sveč. ter olje in kadilo za cerkev.

V zalogi imam vsakostarna vrhna semena zanesljive kakovosti, ter opozarjam slav. občinstvo za nakup istih, kakor tudi ostalega špecerijskega blaga, ter deželnih in drugih pridelkov.

Ja Zubukovski nremog ponudim po K 2·10 za 100 kg pri odjemu celega voza prosto hišo postavljen v Celju, drugam po dogovoru.

Kupim tudi vsako množino deželnih pridelkov, kakor zira, žitola, orehov i. t. d. ter rabiljeni solmate in druge vrteče, petrolejske in oljnate posede.

Pismena narocila se izvršujejo z obratno pošto. 289

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-

čistil. sred-

stro

Seydlin
Izdoveljatelj
O. Seydl
Ljubljana, Štritarjeva ulica 7

Botri in botrice!

Najpripravnja darila po nizkih cenah

2714 za birmo

dobite v veliki izberi pri tvrdki

I. Vecchiet

zlatar nasproti glavne pošte
Ljubljana, Selenburška ulica št. 7.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Dekle z biseri.

Povest iz Neronove dobe. 13. zvezek ljudske knjižnice. K 2·20, vezano K 3·20. — Navedena povest je istinito biserina povest, ki bo bravca privezala nase z neodoljivo silo in se mu po svoji krasni vsebinii neizbrisno vtisnila v spomin.

Knjiga o lepem vedenju.

Spisal Urbanus. K 3·—, elegantno vezano K 4·—. — Že dolgo smo občutno pogrešali točnega navodila za olikano in oglajeno vedenje v družbi, kajti ne le naše ljudstvo, temveč tudi izobraženec mora imeti vočkrat pri roki zanesljivega svetovalca, kako mu je pri tej in oni priliki v družabnem življenju nastopati, da se ne zameri in ne pride v zadrgo. Tej potrebi bo ta knjiga v vsakem oziru odpomogla.

Sociologija.

Spisal dr. A. Ušeničnik. K 8·50, vezano K 10·80. — Celo veliki narodi nimajo dela, ki bi se moglo po znanstveni temeljnosti in obsežnosti ter po strokovni popolnosti meriti z navedenim delom našega domačega učenjaka. Dr. Ušeničnikovo sociologijo smemo s ponosom uvrstiti med najboljša dela svetovne znanstvene literature,

Poezije Anton Medved-eve.

I. del K 3·80, elegantno vezano K 5·—; II. del K 4·—, elegantno vezano K 5·40. Poezije Medvedove, ki je pač ena naših najkrepkejših in najizrazitejših pesniških individualnosti, so v kras vsakemu slovenskemu domu.

8. Naš gospod in sveti Peter. K 2·20, vezano K 3·20.

Velika zgodovinska povest kmečkega punta na Češkem.

9. zvezek: Alešovec, **Kako sem se jaz likal.** I. del. K 1·20, vezano K 2·—.

10. zvezek: Isto II. del. K 1·20, vezano K 2·—.

11. zvezek: Isto III. del. K 1·20, vezano K 2·—.

12. zvezek: Dolžan, **Iz dnevnika malega poredneža.** K 1·40, vezano K 2·20.

13. zvezek: Haggard, **Dekle z biseri.** K 2·—, vezano K 3·20.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Andrej Kalan. Nova zbirka. I. zvezek. K —80.

Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) J. Spillmann J. D. Zgodovinski roman. 2 dela. K 3·80, vezano K 5·40.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih (6 moških in 1 ženska vloga). K —50, pet izvodov in več po K —35.

Posebno za mladenička društva pripravna igra polna navdušenja za krščanska načela.

Slovanska apostola. Samenko. Zgodovinska igra. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910) K 2·20.

Slomšek o sv. Cirilu in Metodu. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1·—.

Krek. Turški križ. (Igra v štirih dejanjih.) — Tri sestre. (Igra v treh dejanjih.) K 1·—, 10 izvodov K 8·—.

Vsebina obeh, za mešane vloge priejenih iger, je tako zanimiva ter za oder tako sijajno priejena, da se bodeta radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K —80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih prispomočkov lahko uprizoriti.

Vsebina:

1. zvezek se začasno ne dobri.

2. zvezek: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. (6 moških vlog.) — 2. Kmet-Herod ali gorje mu, ki pride dijakom v roke! Burka s petjem v dveh dejanjih. (6 moških vlog.) — 3. Župan sardinskali ali Car in tesar. Veseloigra v treh dejanjih. (10 moških vlog.) — 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih za dekleta. (5 ženskih vlog.) K —80.

3. zvezek: 1. Miini pod zemljo ali zadnje ure poganstva v Rimu. Igra v petih dejanjih. (10 moških oseb.) — 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. (11 moških vlog.) — 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. (12 ženskih vlog.)

4. zvezek: 1. Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Vaški skopuh. Igrokaz v treh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Novi zvon na Krtinah ali srečna sprava. Selska igra v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 4. Zakleta

soba v gostilni pri „zlati goski“. Burka v enem dejanju. (6 ženskih vlog.) K —80.

5. in 6. zvezek: 1. Garcia Moreno. Žaloigra v petih dejanjih. (16 moških vlog.) — 2. Krčmar pri zvittem rogu. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 3. Kukavica modra ptica ali boj za doto. Veseloigra v štirih dejanjih. (8 ženskih vlog.) — 4. Sveta Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) — 5. Pri gospodi. Žaloigra v dveh dejanjih. (5 ženskih vlog.) — 6. Črevljjar. Veseloigra v treh dejanjih. (6 moških vlog.) — 7. Kmet in fotograf. Komični pripor. (3 moških vlog.) — 8. Kovačev študent. Burka. (6 moških in 1 ženska vloga.) K 1·60.

7. in 8. zvezek: 1. Sinovo maščevanje ali spojstvo očeta. Igrokaz v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Letovičče. Burka enodejanka. (12 moških vlog in 2 otroka.) — 3. Občinski tepeček. Veseloigra v treh dejanjih. (13 moških vlog.) — 4. Dve materi. Igrokaz s petjem v štirih dejanjih. (12 ženskih vlog.) — 5. Nežka z Bleda. Narodna igra v petih dejanjih. (19 ženskih vlog.) — 6. Najdena hči. Igra za ženske vloge v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) K 1·60.

9. zvezek: 1. Na Betlehemskej poljanah. Božična igra v treh dejanjih. (9 moških vlog.) — 2. Kazen ne izostane. Igra v štirih dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Očetova kletev. Igra v treh dejanjih. (16 moških vlog.) — 4. Cašča kave. Veseloigra v enem dejanju. (8 ženskih vlog in dva otroka.) K —80.

10. zvezek: 1. Fernando strah Asturije ali izpreobrnjenje roparja. Igrokaz v treh dejanjih. (11 moških vlog.) — 2. Rdeči nosovi. Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 3. Zdaj gre sem, zdaj pa tja. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 4. Poštna skrivnost ali začarano pismo. Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 5. Strahovi. (3 ženske vlog.) K —80.

11. zvezek: 1. Večna mladost in večna lepot. Igrokaz v treh dejanjih. (14 ženskih vlog.) — 2. Rep